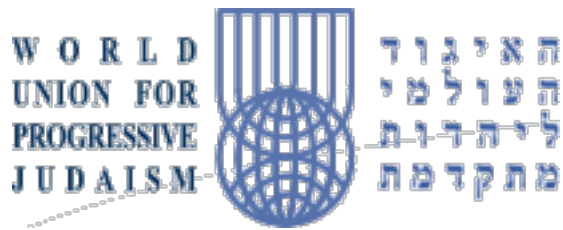

5776

Torah from Around the World

Eén munt in een fles maakt een rinkelend geluid; een fles vol met munten maakt geen geluid; de geleerde die de zoon is van een geleerde is dus bescheiden; de geleerde die de zoon is van een am ha'aretz (een ongeletterde) schettert zijn kennis in het rond. (Bab.M. 85b)

Sjabbat 30 april 2016 / 22 nisan, Wajikra/Leviticus 18:1-30

Tanach, blz. 115-116

Haftara: Jechezkel 22:1-19

Tanach, blz. 1081-1082

Commentaar: Shelly Marsh is afgestudeerd in Leiderschap van Gemeenschappen. Ze heeft voor Limmud Engeland gewerkt en in joods onderwijs in Engeland en Israël. Haar specialiteit is zelfbeeld en zelfvertrouwen bij jonge mensen.

[Oorspronkelijke Engelse tekst](#)

Geen beschuldigingen, maar reflectie

De 'No Blame Culture Club': Toen ik buiten die trendy nachtclub in Tel Aviv stond leerde ik een nieuwe uitdrukking in het Ivriet: 'loop naar azazel!'.

Een knappe Israëliische twintiger was de toegang tot de club geweigerd en voegde de verantwoordelijke uitsmijter de nodige verwensingen toe. Omdat ik geen oelpan-schrift bij me had, maakte ik een mentale aantekening van de context en van de boze uiting van deze uitdrukking. Ik werd getroffen door de bijbelse verwijzing en de term is me bijgebleven, hoewel ik er in het algemeen geen gebruik van heb gemaakt, hoewel ook ik de toegang ben geweigerd tot nachtclubs in Tel Aviv.

Acharé Mot maakt een verbinding met Jom Kippoer; er worden instructies gegeven over verzoening en hoe de priester moet handelen. Wajikra/Leviticus 16:7-10: „De beide bokken moet hij naar de ingang van de ontmoetingstent brengen, en daar moet hij ten overstaan van de Eeuwige door loting vaststellen welke bok bestemd is voor de Eeuwige en welke voor Azazel. De bok die door het lot voor de Eeuwige bestemd is, moet hij als reinigingsoffer opdragen, de bok die door het lot bestemd is voor Azazel moet levend voor de Eeuwige blijven staan om verzoening mee te bewerken, en daarna de woestijn in worden gestuurd, naar Azazel.”

Wat 'Azazel' betekent is onduidelijk; het is mogelijk de naam van een plek of zelfs van een demon die woont in de woestijn. Deze bok is bekend als „se'ir (mannelijke geit) la'azazel". De Talmoed vertaalt 'azazel' als een samenvoeging van de woorden 'az' – hardvochtig en 'eil' – sterk, een aanduiding dat de bok naar de meest onherbergzame bergen moet worden gebracht. De zonden van de gemeenschap gaan met de geitenbok mee, naar de wildernis, en worden nooit meer teruggezien. De term 'zondebok' vindt vaak zijn oorsprong in deze bijbelse verwijzing; de 'zondebok' is iemand die de schuld op zich kan nemen en de sidra onderzoekt ook het begrip vergiffenis.

Sinds de dagen dat ik naar nachtclubs in Tel Aviv ging, in de jaren tachtig, heb ik gewerkt met jonge mensen. Het ontwikkelen van een identiteit bij joodse tieners en de mensen die met hen werken is mijn passie. Sidra Acharé Mot spreekt me aan vanwege de manier waarop jonge mensen in onze maatschappij worden gemarginaliseerd. In de joodse gemeenschap hebben wij het privilege dat er een reeks spannende activiteiten voor de jeugd zijn, die worden ondersteund door de gemeenschap en die de ruimte creëert voor jonge Joden om te ontdekken welke joodse reis zij zelf kunnen maken. Door het moeilijke werk en de vasthoudendheid van jeugdwerkers gaan er duizenden jonge mensen naar Israël en duizenden anderen hebben fantastische joodse ervaringen in zomerkampen in Engeland. De jonge leiders die als vrijwilliger hun tijd en energie erin stoppen om deze omgevingen te scheppen zijn zondermeer het beste wat de gemeenschap aan waardevols heeft.

Het gebeurt zo vaak dat jonge mensen de etiketten 'apathisch', 'lastpak' en 'niet verbonden met morele en religieuze waarden' opgeplakt krijgen. Er zijn zeker jonge mensen die worstelen met het vinden van hun plek. Sommigen zijn de weg kwijt en vertonen destructief gedrag. En mensen zoeken een zondebok. Wie heeft de schuld? De jongere zelf? De ouders? De scholen, de leraren, de maatschappij zelf? Misschien er is geen behoefte aan een zondebok: misschien is het beste dat er kan worden bereikt dat we doorgaan met het ondersteunen van jonge mensen; dat we waarderen dat sommigen van hen complex zijn, en dat we moeten doorgaan met het scheppen van dynamische joodse plekken waar een 'geen schuld'-cultuur heerst. Dat is radicaal, maar zeer wel mogelijk.

Als het joodse volk hebben wij een sterke band met de wildernis. Het was veertig jaar ons gezamenlijke tehuis, een hele generatie groeide op in de wildernis, zij woonden in tijdelijke kampementen, klaagden over het voedsel, de leefomstandigheden en de organisatievaardigheden van de leiders. Het verschilt niet zo heel veel van de activiteiten die met overnachting gepaard gaan, die ik steeds meer georganiseerd zie worden in de moderne tijd... Een 'geen schuld'-cultuur? Niet echt...

Van slavernij naar vrijheid moeten we door een collectief proces, waarbij we ons slecht op ons gemak voelen terwijl we door de woestijn reizen. Het proces zelf was cruciaal voor onze waardering van wat vrijheid feitelijk voor ons als een natie betekent. Het sturen van een vertegenwoordiger van de zonden van de gemeenschap terug naar de wildernis lijkt een uiting van onze behoefte om dat proces opnieuw te beleven. We leerden hoe het was om het oncomfortabel te hebben. We leerden dat moeilijke processen ons helpen te groeien en ons te ontwikkelen. De wildernis was en blijft vitaal voor ons bestaan als een volk. We moeten erkennen dat in ieder van ons de wildernis gebleven is. Er zijn tijden en ervaringen die ons ertoe drijven om op een onacceptabele manier te handelen, maar we kunnen terug gaan naar de wildernis, terug gaan naar een plek in onze persoonlijke geschiedenis, en door door dat proces heen te gaan, vergiffenis te vinden. In de wildernis voelen we ons niet op ons plaats en missen we richting, maar we zijn mogelijk in staat om een plek te vinden om over onszelf na te denken en onszelf te vergeten. In Acharé Mot, een sidra die de naam draagt 'na de dood', zie ik een diepe boodschap voor ieder van ons: de notie dat we minder moeten proberen om iemand te schuld te geven en dat we in plaats daarvan moeten werken aan ons vermogen om onszelf te vergeven.

Als denkers in de 21ste eeuw, voelt het misschien ongemakkelijk voor ons om uit de maatschappij met zijn snelle ritme te stappen, maar deze sidra laat ons weten dat het okay is om naar de wildernis terug te keren. We kunnen een bok sturen als een vertegenwoordiger, weg de woestijn in, maar als we als gemeenschap willen verbeteren, moeten we een manier vinden om onderscheid te maken tussen het acceptabele en het onacceptabele, we moeten het benoemen. We moeten onder ogen zien dat het er niet om gaat om anderen de schuld te geven, maar we moeten bezig zijn met ons eigen proces om een verandering te bewerkstelligen.

In mijn werk met jonge mensen word ik geïnspireerd door de veerkracht waar ik getuige van ben. Het vertrouwen dat de gemeenschap geeft aan de leiders van de toekomst is een ware bekrachtiging van het belang van onze jonge mensen. Als ik de uitdrukking 'lech le'azazel' in woede hoor bezigen, zou de juiste reactie kunnen zijn: „Dank je, ik zal van de tijd in mijn eigen wildernis genieten, daar zal ik mijn eigen gedachten onderzoeken en het proces om mijzelf te vergeven, zonder de noodzaak om de schuld op iemand of iets te schuiven.

Boy George, dat icoon uit de jaren tachtig, zong: „Ik zou duizend jaren kunnen verspillen gewikkeld in verdriet” ('I could waste a thousand years wrapped in sorrow'). Acharé Mot leert ons om onszelf te vergeven.